

שהמקה כובעת אפילו בדבר שלא נגמרה מלאכתו.

רבי יהודה אומר: זה שהחليف כדי לאכול ונגמרה מלאכתו הרי זה חייב במעשר שהמקה קבועתו, אבל זה שהחليف כדי לקצתו הרי זה פטור מן המעשר שאין המקה קבועה בדבר שלא נגמרה מלאכתו.

ולאפוקי מדעת תנא קמא ולהשミニינו בדברי רבי יהודה, השミニינו רבי יוחנן, שהמקה אינה קבועה אלא בדבר שנגמרה מלאכתו.

הדרן על' המביא

פרק משילין

מתניתין:⁽³⁾

משילין [משליכין, רע"ב ותו"ט] פירות ששתחן אדם על גנו כדי ליבש ובלבך שרואים הם לטלטל ואינם מוקצה [מאייר] וראה גשמי ממששים ובאים — דרך הארובה שבגג ביום טוב כדי שייפלו לארץ, ולא יתקלקלו בגשם; כי הוαι והשלכה דרך

למחזה דאין מעשרין כלל, והוה ליה רוב אין מעשרין, ולא היה לנו להקל בו כשאר דמאי.

3. כהקדמה למשנתנו העוסקת בעניין טירחה שלא לצורך האסורה ביום טוב ושבת, מהראוי להקדים את דברי הרמב"ן במהותו של איסור זה:

כתב הרמב"ן בפירושו על התורה [ויקרא כג כד] על הפסוק בחידש השבעי באחד לחודש יהיה לכם שבתון:

ב. **ושמע מינה:** רוב עמי הארץ מעשרין זה, מדאולין לקולא רק אמר מעשרן דמאי, וחומרא בעלמא היא דאחיםו לאפרושי מספקא שאור מעשרות שנחשו עליהם [לשון רשי]⁽²⁾.

ג. **ושמע מינה:** מעשרין דמאי [ולא ודאי] מעם הארץ, אפילו בדבר שלא נגמרה מלאכתו.

השני: **ולאפוקי** בא רבי יוחנן במה שאמר מכך אינה קבועה אלא בדבר שנגמרה מלאכתו מהא דתנן: **המחליף** [החלפה בין שנים הרי היא מכך קבועה למעשר] פירות — כגון תנאים, שיש האוכלים אותם כמות שהן ונגמרה מלאכתן, ויש המקצים אותם ליבש ועדין לא נגמרה מלאכתן — עם חבירו:

בין שהיתה מטרת החלפתם זה כדי לאכול כמות שהן, וכך זה כדי לאכול, או אף זה כדי לקצות זהה כדי לקצות, או שהחليف זה כדי לאכול וזה כדי לקצות —

בכל אופנים אלו הרי כל אחד חייב במעשר מפני שהמקה קבועתו, וכך זה שלקח את הפירות כדי לקצות ולא נגמרה מלאכתן,

דאמר אחר הסובר כן, אמר: **לאפוקי** מדרבי אליעזר, תוספות בעמוד א.

2. פירוש, דמהכא משמע שככל דמאי איינו ספק השקול, אלא מעיקר הדין יש לנו לומר שמעשר הוא, וחומרא בעלמא החמירו חכמים לעשר את הדמאי.

וביאר הרש"ש: דאיilo היה ספק, היה לנו לצרף המיעוט שאין מעשרין קודם גמר מלאכה